

HEILSU- OG INNLENDISMÁLARÁÐIÐ

Vegleiðing um kærumøguleikar hjá sjúklingum og eftirsitandi hjá sjúklingum í Føroyska heilsuverkinum

Í hesi vegleiðing verður greitt frá, hvørjar møguleikar tú hevur fyri at kæra um viðgerð, tú hevur fingið í føroyska heilsuverkinum.

Í vegleiðingini fært tú at vita, hvat kærast kann um, hvussu tú bert teg at við at kæra, hvørjar møguleikar tú hevur fyri at lata teg umboða, hvørjar kærufreistir eru galdandi o.s.v.

Kærumyndugleikarnir, sum verða umrøddir í hesum faldara eru:

- [Styrelsen for patientklager](#)
- [Sundhedsvæsenets disciplinærnevni](#)
- [Psykiatriska sjúklingakærunevndin](#)
- [Det psykiatriske ankenævni](#)
- [Kærunevndin í almanna- familju- og heilsumálum](#)

Allir kærumyndugleikar virka óheftir í sínum arbeiði.

Styrelsen for patientklager viðger kærur, sum snúgv seg um innlit í sjúklingajournalir.

Kærur viðvíkjandi heilsufakliga virkseminum hjá løggildaðum heilsustarvsfólki, verða latnar Styrelsen for patientklager. Styrelsen for patientklager leggur síðani kærurnar fyri Sundhedsvæsenets disciplinærnevni til støðutakan

Psykiatriska sjúklingakærunevndin á Føroya kærustovni viðger kærur um tvingsil í sambandi við psykiatriska viðgerð.

Det Psykiatriske Ankenævni viðger kærur um avgerðir hjá Psykiatrisku sjúklingakærunevndini.

Kærunevndin í almanna- familju- og heilsumálum viðger kærur um ikki heilsufakligt virkseml í sjúkrahúsverkinum, kærur um avgerðir hjá sjúkrahúsverkinum viðvíkjandi ferðaendurgjaldi til sjúklingar og fylgjarar, umframt kærur um avgerðir hjá kommunum viðvíkjandi barna- og ungdómstannrøkt. Kærur um onnur fyrisingarlig viðurskiftir í heilsuverkinum verða viðgjørdar av viðkomandi sjúkrahúsi ella av Heilsu- og innlendismálaráðnum.

Gev gætur, at nevndu kærummyndugleikar einki hava at gera við endurgjald fyri skaðar elvdir av sjúkuviðgerð.

Ynskir tú endurgjald fyri ein skaða, tú hevur fingið í sambandi við kanning ella viðgerð í heilsuverkinum ella, sum tú hevur fingið av læknafyriskrivaðum heilvági, skalt tú fráboðað skaðan til [Patienterstatningen](#).

Tú kanst lesa meira um tínar møguleikar fyri at fáa endurgjald á heimasíðuni hjá [Heilsu- og innlendismálaráðnum](#) og á heimasíðuni hjá [Patienterstatningen](#).

Ynskir tú endurgjald fyri skaða, ið tú hevur fingið í samband við tannlækna viðgerð, skal tú fráboða skaðan hjá [Tandskadeerstatningen](#). Endurgjald verður bert veitt, um so er at endurgjaldið verður mett til meira enn 10.000 kr. Alt endurgjald undir hesa upphædd fellur burtur.

Aðrar reglur eru galdandi, um tú vilt kæra um viðgerð, tú hevur fingið í danska heilsuverkinum, eisini um viðgerðin er ávíst av føroyska sjúkrahúsverkinum. Meira kunning um hetta kann síggjast á heimasíðuni hjá [Styrelsen for patientklager](#)

Kærur um heilsufakligt virkseml

Tú kanst kæra um heilsufakligt virkseml, um tú heldur, at viðgerðin hevur verið ónøktandi.

Heilsufakligt virkseml fevnir m.a. um:

- Kanning
- Staðfesting av, hvat tær bagir (sjúkugreining)
- Viðgerð
- Endurvenjing
- Røkt
- Kunning um og samtykki til viðgerð
- Innlit í sjúklingajournalir
- Tagnarskyldu hjá heilsustarvsfólki

HEILSU- OG INNLENDISMÁLARÁÐIÐ

Tá tú kærir, tekur ein óheftur myndugleiki stöðu til, um grundarlag er fyri at finnast at viðgerðini, sum tú hefur fingið. Metingin verður gjørd við støði í tí, sum verður roknað fyri vanliga viðurkendur fakligur standardur. Støða verður ikki tikin til, um tú hefur fingið best hugsandi viðgerðina. Støða verður heldur ikki tikin til, hvørja viðgerð tú móguliga eigur at fáa í framtíðini.

Hvør kann kæra?

Tú kanst kæra um viðgerð, sum tú sjálv/sjálvur hefur fingið. Tú kanst eisini við fulltrú lata ein annan persón, t.d. ein avvarðandi ella ein advokat, ella ein felagsskap kæra tína vegna. Á sama hátt kanst tú kæra vegna eitt annað fólk, um tú fært fulltrú frá viðkomandi.

Hevur tú foreldramyndugleika, kanst tú kæra um viðgerð, sum barn títt hefur fingið. Børn, sum hava fyllt 15 ár, kunnu tó vanliga kæra sjálv.

Um tú ert næsti avvarðandi hjá einum sjúklingi, sum er deyður, kanst tú vanliga kæra um viðgerð, sum persónurin fekk, áðrenn viðkomandi doyði.

Hvagar skal eg kæra og hvørjar freistir galda?

Kærun um heilsufakligt virksemlu skulu sendast til Styrelsen for patientklager, sum leggur tær fyri Sundhedsvæsenets disciplinærnevni til støðutakan.

Serligt oyðublað til kærun fæst [her](#). Oyðublað fæst eisini við at venda sær til Heilsu- og innlendismálaráðið umvegis teldupost himr@himr.fo ella á tlf. 304050.

Kæran skal vera send áðrenn 2 ár eru gingin, eftir at tú fyrstu ferð fekk illgruna um, ella átti at havt fingið illgruna um, at viðgerðin var ónøktandi. Kæran skal tó í seinasta lagi vera send áðrenn 5 ár eru gingin síðani viðgerðin fór fram. **Víðkast kann ikki frá freistunum!**

Fært tú viðhald í kæru um ónøktandi viðgerð, hevur hetta við sær, at eitt ella fleiri ávís heilsustarvsfólk fáa áttalu fyri ónøktandi heilsufakliga virki sítt.

Kærun um privat starvandi tannlæknar

Tínir móguleikar at kæra um privat starvandi tannlæknar eru teir somu, sum fyri heilsufakliga virksemlu hjá øðrum heilsustarvsfólkum. Í brotinum omanfyri ”Kærun um heilsufakligt virksemlu” sært tú, hvat heilsufakligt virksemlu fevnir um.

Kærun um privat starvandi tannlækna skulu sendast skulu sendast til Styrelsen for patientklager, sum leggur tær fyri Sundhedsvæsenets Disciplinærnevni. Serligt oyðublað fæst [her](#)

Oyðublað fæst eisini við at venda sær til Heilsu- og innlendismmálaráðið umvegis teldupost himr@himr.fo ella á tlf. 304050.

Kæran skal vera send, áðrenn 2 ár eru gingin, tá tú av fyrstu ferð fekk illgruna um, ella átti at havt fingið illgruna um, at viðgerðin ikki var nøktandi. Kæran skal tó í seinasta lagi vera senda áðrenn 5 ár eru gingin síðani viðgerðin fór fram. **Víðkast kann ikki frá freistunum!**

Fært tú viðhald í kæru um ónøktandi viðgerð, hevur hetta við sær, at eitt ella fleiri ávís heilsustarvsfólk fáa átalu fyri ónøktandi heilsufakliga virki sítt.

Kærun um tvingsil í sambandi við psykiatriska viðgerð

Tvingsil eru inntriv í sjálvræðisrætt sjúklingsins, sum sjúklingurin ikki hevur givið samtykkið til.

Kærun um tvingsil í sambandi við innlegging á psykiatriska deild verða viðgjørðar av Psykiatrisku sjúklingakærunevndini.

Sjúklingarráðgevin, sum tú hevur fingið tillutaðan í sambandi við tvingsilsinntrevið, kann vegleiða teg um, hvat tú kanst kera um og kann hjálpa tær við at kera.

Kærast kann um:

- Tvingsilsinnlegging
- Tvingsilsafturhald
- Afturflytan til psykiatriska deild
- Tvingsilsviðgerð (eisini nevnt tvingsilsmedisineriing)
- Tvungin uppfylging aftaná útskriving
- Legufesting við tvingsli
- Valdsnýtslu í sambandi við inngávu av stillandi heilivági
- Verndarfesting
- Nýtsla av persónligum ávaringar- ella peiliskipanum og serligum hurðalásnum
- Persónlig skerming, sum samanhangandi varðir meira enn 24 tímar
- Læsan av hurðum á deildini
- Uppigangandi tvingsilsfesting

Kærun um tvingsil í sambandi við psykiatriska innlegging skulu sendast til:

Føroya Kærustovnur Postsmoga 45 FO 110 Tórshavn www.fks.fo.

Kærur um avgerðir hjá Psykiatrisku sjúklingakærunevndini

Tú kanst kera avgerðina hjá Psykiatrisku sjúklingakærunevndini víðari til Det Psykiatriske Ankenævn. Kæran skal sendast til Føroya Kærustovn (sí omanfyri), sum sendir hana víðari til Det Psykiatriske Ankenævn.

Kærur um innlit í sjúklingajournalir

Tú hevur sambært lóg rætt til innlit í tær upplýsingar um teg og heilsustøðu tína, sum heilsuverkið hevur skrásett. Umbøn um innlit skal svarast skjótast gjørligt. Kann umbønin ikki avgreiðast innan 10 dagar skal sjúklingurin hava at vita, hví málsviðgerðin tekur longri tíð, og nær avgerð væntandi verður tikin.

Avgerðir um at sýta fyri innliti ella um at avmarkað innlit umframt brot á 10 daga freistina kunnu kærast til Styrelsen for patientklager. Serligt oyðublað til kærur fæst [her](#).

Oyðublað fæst eisini við at venda sær til Heils- og innlendismálaumálaráðið umvegis teldupost himr@himr.fo ella á tlf. 304050.

Fært tú viðhald í kærur um innlit, kann Styrelsen for patientklager áleggja viðkomandi heilsu- og innlendismálaumálaráðið, –starvsfólki ella –stovni at viðgera innlitsumbønina av nýggjum ella at útflyggja umbidnu upplýsingarnar.

Kærur um ikki heilsufakligt virksemi í sjúkrahúsverkinum

Kærur um sjúkrahúsverkið, sum ikki viðvíkja heilsufakligum virksemi, verða viðgjørðar av Kærunevndini í almanna- familju og heilsu- og innlendismálum. Kærur skulu vera Kærustovninum í hendi í seinasta lagi 4 vikur eftir, at viðurskiftini, sum kært verður um, funnu stað.

Kærur um sjúkrahúsverkið, sum ikki viðvíkja heilsufakligum virksemi, skulu sendast til: Føroya Kærustovnur Postsmoga 45 FO 110 Tórshavn www.fks.fo.

Kærur um tænaustøði.

Kærur um vanliga tænaustøði í heilsuverkinum, so sum starvsfólkaatburð, hølismatstøður, mat og reingerð skulu sendast til viðkomandi sjúkrahús ella viðgerðar-/kanningarstovn.

Kærur um vanliga tænaustøði í heilsuverkinum kunnu eisini sendast beinleiðis til:

Heilsu- og innlendismálaumálaráðið Eirargarður 2 FO 100 Tórshavn www.himr.fo.

Kærur um avgerðir viðvíkjandi viðgerð, flutningi og ferðaendurgjaldi

Avgerðir, sum sjúkrahúsverkið hevur tikið viðvíkjandi rætti til viðgerð og viðvíkjandi rætti til flutning og til ferðaendurgjald innanoyggja, kunnu kærast til Kærunevndina í almanna- familju og heilsumálum. Sama er galdandi, tá talan er um avgerðir, sum viðvíkja útreiðslum fyri at ferðast og fyri uppihald hjá sjúklingum, sum verða ávístir til sjúkraviðgerð uttanlands og avgerðir um ikki at gjalda fyri ferðing og uppihald hjá fylgjarum. Kærur skulu vera Kærustovninum í hendi í seinasta lagi 4 vikur eftir, at kærarin hevur fingið fráboðan um avgerðina. Kærur um avgerðir viðvíkjandi rætti til viðgerð, flutning og ferðaendurgjald skulu sendast til: Føroya Kærustovnur Postsmoga 45 FO 110 Tórshavn www.fks.fo.

Kommunal barna- og ungdomstannrøkt

Um foreldur ella verji at børnum í kommunalu tannrøktini eru ónøgd við avgerð, sum kommunustýrini taka sambært galdandi lögtingslóg um barna- og ungdomstannrøkt, kunnu tey kæra til Heilsu- og innlendismálaráðið innan 4 vikur eftir, at avgerðin er tikin.

Kærur viðvíkjandi avgerðum hjá kommunalu barna- og ungdomstannrøktini skulu sendast til: Heilsu- og innlendismálaráðið Eirargarður 2 FO 100 Tórshavn www.himr.fo.

Meiri kunning, ráð og vegleiðing

Tørvar tær meira vegleiðing um tínar kærumøguleikar ella hjálp til at skriva eina kæru kanst tú venda tær til Heilsu og innlendismálaráðið umvegis teldupost himr@himr.fo ella á tlf. 304050.

Lóggávan á økinum

Reglurnar viðvíkjandi tínum kærumøguleikum í sambandi við viðgerð í føroyska heilsuverkinum og í sambandi við innlit í sjúklingajournalir eru at finna í:

- Anordning nr. 1248/2011 om ikrafttræden for Færøerne af lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet.

Reglurnar viðvíkjandi tínum kærumøguleikum í sambandi við tvingsil í psykiatriini er at finna í:

- Anordning nr. 185/2009 om ikrafttræden for Færøerne af lov om anvendelse af tvang i psykiatrien.

Lóggávan er at finna á www.logir.fo.

HEILSU- OG INNLENDISMÁLARÁÐIÐ

Vitanarinnssavnan Allar kærur til Styrelsen for patientklager og til Sundhedsvæsenets Disciplinærnevnið vera – heilt anonymt – partur í eini samskipaðari og miðvísari vitanarinnssavnan, sum er ein fortreyt fyri framtíðar dygdarmenning í heilsuverkinum. Soleiðis lærir heilsuverkið av sínum mistøkum.

Seinast dagført 21-03-2019